

10 dolog, amit tudnod kell, ha Summerhillben akarsz tanítani

január 19, 2015

Forrás: A Dominie's Blog

Sok ember szeretne a Summerhill Iskolában tanítani, hiszen ez a demokratikus nevelés fellelegvára. Íme egy tízes lista arról, mit kell tudnia annak, aki summerhilli tanár szeretne lenni:

1. Summerhillnek jó tanárookra van szüksége. Ez egyértelmű, nem? Végülis ez is egy iskola. Sajnos azonban, előfordult már, hogy olyan tanárok jöttek, akik épp a lényegét nem értették meg, vagyis azt, hogy tanárnak lenni annyit tesz, tanítani kell: a tanár ne azért jöjjön ide, hogy újraélje a gyerekkorát vagy, hogy egy csomó izgis dolgot csináljon, ami a gyerekkorából kimaradt. Summerhillbe a tanár nem is szórakoztatni jön, szemben sok más iskolával, ahol a gyerekek napját zsúfolásig kitöltik a különböző tevékenységekkel.

2. A tanárnak jártasnak kell lennie a tantárgyában. Ha nem ismered, amit tanítasz, akkor mitől vagy tanár? Ha értesz ahhoz, amit tanítasz, akkor el is tudod magyarázni a gyerekeknek az ő szintjükön, ami tovább vezet ahhoz, hogy...

3. Ismerd meg a tanítványaidat! Ha nem vagy képben a szintjükkel, akkor a tanítás kimerül a pátyolgatásban (a szintjük alá mész) vagy túl magas lesz nekik (túlbonyolítod a dolgokat). Szánj időt arra, hogy rájöjj, mit tudnak és mit nem. A summerhilli gyerekeknek általában nagy az önbizalmuk, főleg más iskolákba járó gyerekekhez képest, de ez néha tudásbeli hiányosságokat kendőz. A munkád része az is, hogy felmérjed ezeket, nem csak az, hogy az egyetemről hozott tudásodat eléjük tálald.

4. Muszáj ellenőrizned, hogy amit tanítottál, azt meg is tanulták. Summerhill nem méri a gyerekeket olyan szisztematikusan, mint az átlag iskolák, de csak akkor vagy jó tanár, ha valamilyen módon meg tudsz győződni arról, hogy amit tanítottál, azt meg is tanulták. Az ellenőrzés meg nem léte nem azt jelenti, hogy a dolgozatokat egyszer s mindenkorra elfelejtheted. Sok gyerek nagyon is szereti a tesztekét, mert ők maguk is meg akarnak győződni arról, hogy amit tanultak, azt tudják is.

5. Ne csinálj a tanításból népszerűségi versenyt! Ne jutalmazd cukorkával a gyerekeket, csak mert megjelentek az órán, ne próbáld játékos tevékenységekkel elcsavarni a fejüket és ne butítsd le a tananyagot. Lehet, hogy a summerhilli gyerekeknek kisebb a tudásanyaguk, de mindezt kompenzálják az értelmi képességeikkel. A legtöbb gyerek átlát ám a szitán. Ha viszont nem, az annál szomorúbb, és azt jelenti, hogy te a saját céljaidra használod fel őket.

6. Szokj hozzá, hogy itt nem te vagy a fontos! Ha nem tudod túltenni magad azon, hogy a szuper óráid olykor eltörpülnek egy-egy ad hoc színházi előadás, buli vagy kirándulás mellett, akkor Summerhill nem neked való. A legtöbb gyerek számára a summerhilli tanár csak szükséges rossz, aki emlékezteti őket, hogy néha össze kell szedniük magukat, és a „komoly dolgokkal” foglalkozniuk.

7. Az időddel bánj igazságosan! Persze, jót tesz az egódnak, ha az ambiciózus gyerekeknek tartott órákkal töltöd meg az órarendedet. De ne feledd, a többi gyerekre is gondolnod kell! Ez annyit tesz, hogy mindig készen kell állnod arra is, hogy az órákat nem annyira látogató gyerekeket is fel kell készítened, az ő szintjüknek való anyaggal is kell készülnöd, és figyelembe kell vened a szükségleteiket. Ez egy magániskola: azok a gyerekek, akik nem járnak annyit órára, ugyannyi joggal tartanak igényt a tanításukra szánt időre, mint azok, akik mindig ott ülnek.

8. A gyerekek veled együtt nőnek fel és érnek meg. Sok neurotikus felnőtt esküszik rá, hogy tudja, mi a jó a gyerekeknek, és avatkozik bele illetéktelenül az életükbe, hogy a fejlesztési módszereinek hitelt szerezzen, miközben a gyerekek nélkülük is ugyanolyan jól fejlődnek. Fogadd ezt el! Nem tudod jobban náluk!

9. Summerhill nem csak egy iskola, hanem családi vállalkozás is: több generációs tudás áll a háttérben a summerhilli szokásokat illetően. A tanár számára frusztráló lehet, hogy nagy szakmai tapasztalata ellenére nem működnek azok a dolgok, amik máshol igen, de a józan ész is azt diktálja, hogy belássuk, egy olyan egyedülálló kultúrával rendelkező iskola, mint a Summerhill, meg kell olykor védje ezt az egyediségét. Csak az idődet pocsékolod, ha azt hiszed, kiválóságoddal meg tudod változtatni Summerhill alapfilozófiáját: ha valóban olyan kiváló vagy, menj és csinálj egy saját iskolát!

10. Vegyél részt teljes lényeddel a közösségi életben! A summerhilli munka nem merül ki az órák megtartásában. Ha nem vagy képes élvezni az iskola gazdag kultúrájából fakadó előnyöket, mert túlságosan el vagy telve saját szakmai méltóságoddal, akkor Summerhillt bizony nem neked találták ki.

Azért írtam meg ezt a listát, hogy okuljon belőle az, aki fejébe vette, hogy idejön tanítani. A lista egyéni véleményt tükröz, nem az iskola álláspontját.

Posztolva: ár 18-án

A kép forrása: internet

Kapcsolódó oldalak:

- Fóti Péter: Az unortodox tanár
- Leonard Turton summerhilli tanár portréja
- Bertrand Russell: A tisztelet szerepe a tanár-diák viszonyban
- Beszélgetés Kékesi Szilviával, Summerhill magyar

tanárával

- Interjú az ex-Summerhilles Jon Showstac professzorral
- A. S. Neill: Egy iskolamester naplója (A Dominie's Log, 1915) – részletek-1
- A. S. Neill: Egy iskolamester kétségek között (A Dominie In Doubt, 1920)
- John Holt: Tekintély